

Umhverfis- og framkvæmdaráð

24. september 2014

- ◆ Páll Stefánsson, heilbrigðisfulltrúi
- ◆ Heilbrigðiseftirlit Hafnarfjarðar- og Kópavogssvæðis

Ætla að fjalla um

- ◆ Efnamælingar á ryki sem hafa farið fram frá s.l. hausti
- ◆ Tillögum heilbrigðiseftirlits (HHK) um tækjabúnað, (rekstur) og áætlaðan stofnkostnað
- ◆ en fyrst að ræða forsöguna

Forsaga

- ◆ Álverið í Straumsvík hóf rekstur á sjöunda áratuginum
- ◆ 30.000 tonna ársframleiðsla
- ◆ Þynningarsvæði, svæði takmarkaðrar ábyrgðar
- ◆ Flúor, brennisteinsdíoxíð, ýmsir þungmálmar, CO og CO₂, PAH, SF₆ (sterk gróðurhúsalofttegund) o.fl.
- ◆ Greinilegar gróðurskemmdir

Forsaga

- ◆ Frá því um 1990 hafa mengunarvarnir batnað en um leið hefur framleiðslan aukist í um 200.000 tonn
- ◆ Mesti árangurinn hefur náðst í að minnka flúorlosunina og eins að draga úr losun stækra gróðurhúsalofttegunda
- ◆ Losun SO₂ hefur vaxið með aukinni framleiðslu og óljóst er með þungmálma og PAH efni

Forsaga

- ◆ Þynningarsvæðið er svæði undir álagi
- ◆ Þar á ekki að vera búseta
- ◆ Þar á ekki að vera matvælaframleiðsla
- ◆ Þar á ekki að vera viðkvæm starfsemi
- ◆ en svæðið hentar undir ýmiss konar aðra iðnaðar- og athafnastarfsemi

Þynningarsvæðið

- ◆ Ýmiss konar iðnaðarstarfsemi, malbikunarstöð, tvær steypistöðvar, brotamálmsfyrirtæki, sinkhúðunarverkstæði, plastiðnaðarfyrirtæki, bílgreina- og málmíðnaðarfyrirtæki o.fl., o.fl.
- ◆ Hliðstæð fyrirtæki með hliðstæðar mengunarvarnir er að finna á iðnaðar- og athafnasvæðum í og við íbúasvæði í öllum borgum og stærri bæjum Evrópu
- ◆ Þessi fyrirtæki valda líka álagi en það er eðlis- og stærðargráðumunur á þeim og stóriðjunni

Vöktun

- ◆ Flúormælingar í gróðri og vatni
- ◆ Flúormælingar í lofti og ryki (rykmælingar)
- ◆ PAH mælingar í lofti (og í sjó)
- ◆ Þungmálmamælingar í grunnvatni (o.fl. efni)
- ◆ Gróðurrannsóknir, efnarannsóknir í gróðri
- ◆ Símaælingar á SO₂ og H₂S, og NO_x-efnum
- ◆ Þungmálmamælingar í mosa
- ◆ Mat HHK er að svæðið er undir „viðráðanlegu”
álagi

Skýrsla (-ur) Náttúrufræðistofnunar Íslands

- ◆ Þungmálmur og brennisteinn í mosa á Íslandi 1990-2010. Áhrif iðjuvera.
- ◆ Unnið fyrir Rio Tinto Alcan á Íslandi hf., Norðurál ehf. Elkem Ísland ehf. og Alcoa Fjararál.

Þessi skýrsla og fleiri ásamt umræðunni sem fylgdi.

Evrópskt rannsóknaverkefni

- ◆ Valkvæð þátttaka, mörg lönd þ.m.t. Ísland
- ◆ Ein skýrsla fyrir allar þátttökupjóðirnar
- ◆ Síðan er hver þjóð með sína skýrslu
- ◆ Rannsóknir gerðar frá 1990 á fimm ára fresti. Ísland var fyrst með 2000 og síðan 2005 og 2010

Skýrsla NÍ fyrir árið 2010

- ◆ Skýrslan kom út í maí eða júní 2013
- ◆ HHK frétti seinna af henni og var hún ræddi á fundi nefndarinnar í lok ágúst
- ◆ Niðurstöður mælinga komu ekki verulega á óvart en annað gildi um túlkun og framsetningu

Fjölmiðlafár

- ◆ Kallaði á aðgerðir, rannsóknir og rýni

NÍ-túlkun ☹️

- ◆ Hafnarfjarðarbær lét endurtaka rannsóknina
- ◆ Vinnueftirlitið gerði athugun
- ◆ Hafnarfj.b. hóf ryk- og þungmálarannsóknir
- ◆ UST og vatnið

Styrkur nokkra þungmálma (ng/m³)

Pb Cu Cd Hg Zn

◆ 10.11.2013	0,6	4,9	0,2	<0,1	8,6
◆ 15.11.2013	0,9	3,2	<0,14	<0,2	9,0
◆ 19.11.2013	0,8	2,5	<0,07	<0,1	3,6
◆ 27.11.2013	1,0	2,2	<0,14	<0,2	3,9
◆ 12.12.2013	0,6	2,0	<0,07	<0,1	1,2
◆ 19.12.2013	0,7	<0,8	<0,07	<0,2	0,1
◆ 31.12.2013	6,5	27,0	<0,14	<0,2	7,8
◆ 06.01.2014	13,0	19,0	0,55	<0,2	10,2

Nýsköpunarmiðstöð

- ◆ „Þær takmörkuðu upplýsingar sem liggja nú fyrir úr mælingum á ólífrænum snefilefnum við Norðurhelli, bend til að styrkur þeirra sé almennt mjög lágur og vel undir viðmiðunarmörkum um andrúmsloft á Íslandi þar sem slík mörk eru fyrir hendi (As, Cd, Ni og Pb). Leita þarf til lítt mengaðra svæða í Evrópu til að finna jafn lága styrki málma og finna má við söfnun á PM10 ryki við Norðurhelli.”.

Hvað svo?

- ◆ HHK leggur eindregið að Hafnarfjarðarbæ að hann komi sér upp loftgæðamælistöð
- ◆ Stóriðja mengar og hún er í túnfætinum
- ◆ Almennigur og fyrirtæki munu krefja svara
- ◆ Það munu koma upp áþekk mál í framtíðinni
- ◆ Sýnataka vegna næstu skýrslu veðrur t.d. 2015
- ◆ Það munu koma upp fjölmiðlafár
- ◆ OECD, ekki nóg gert í loftgæðamálum
- ◆ ... verðum að eiga svör frá fyrsta degi.

Hvað svo?

- ◆ Veðurstöð
- ◆ Svifryksmælir með rauntímamælingu
- ◆ Brennisteinsmælir
- ◆ Köfnunarefnismælir
- ◆ Ryksöfnunarmælir (mælingar á efnum)
- ◆ Hitastýringarkerfi
- ◆ Verð ca. 18 milljónir.